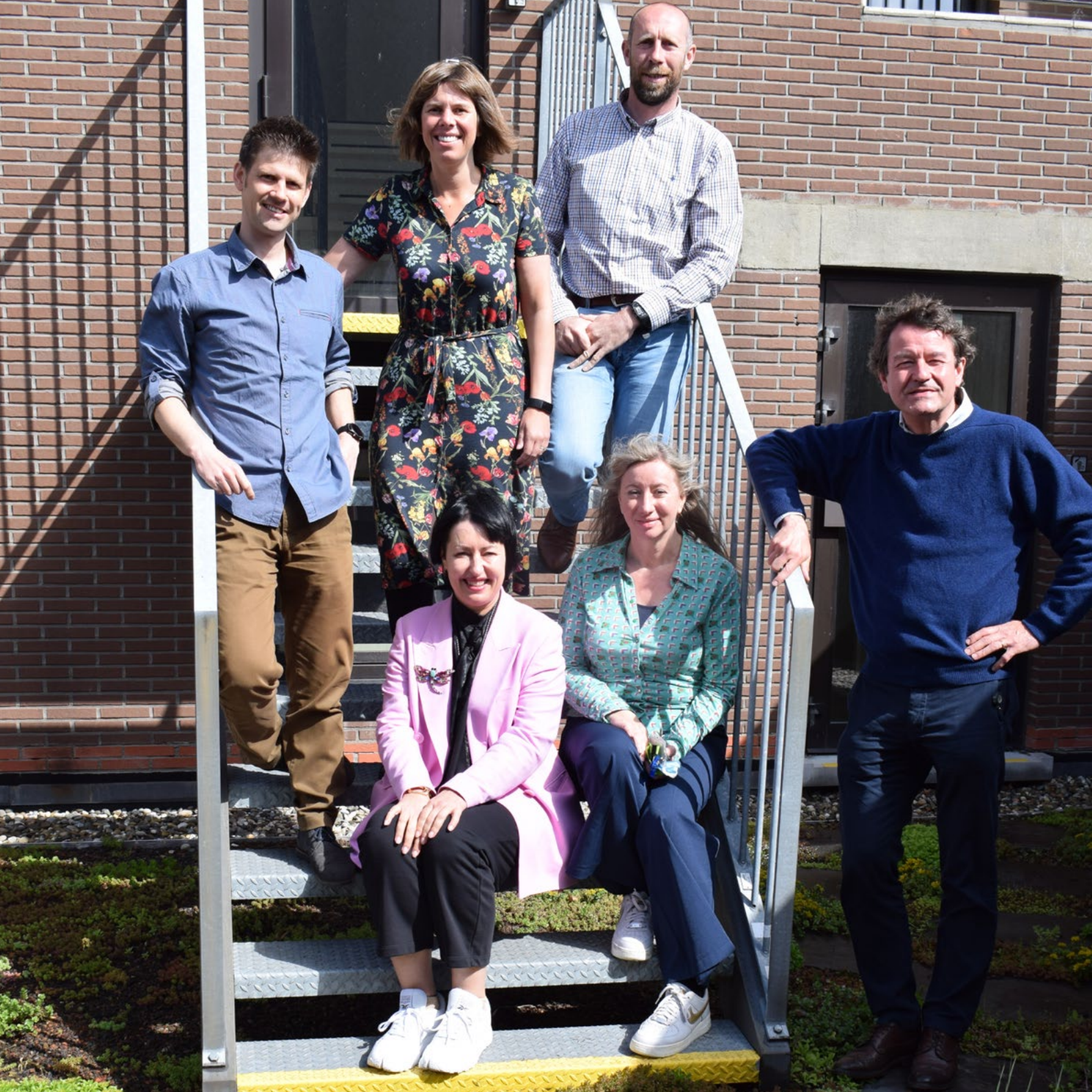

Voorwoord

2023 was in vele opzichten een bijzonder jaar. Op het geopolitieke toneel verliep het jaar erg turbulent. De verschillende onrusthaarden en de vele slachtoffers grijpen ons aan. We voelen ons vaak een ongewilde toeschouwer van al dit droevigs. Vertrouwen in de toekomst, een goed gesprek met vrienden of collega's, een warme knuffel van je partner,... dit alles helpt om het licht te zien en hoopvol te kijken naar de toekomst.

Hoopvol zijn, dat is wat we elke dag zijn om energie te krijgen en te geven. Hoop is noodzakelijk om onze opdracht als hulpverlener in de sector van de geestelijke gezondheidszorg goed te kunnen invullen. Niettegenstaande de soms donkere wolken in 2023, zijn er veel tekenen van hoop. We mochten een mooi, gezellig en verbindend restaurant in dienst nemen. Super om te zien hoe het mensen verbindt en om de plek te ervaren als een kruispunt binnen de organisatie. Kunsttentoonstellingen van patiënten, vergaderzalen, een ruimte om even op adem te komen. Wat zijn we tevreden met deze nieuwe ruimte. Ook mogen we terugkijken op een gezellige familiedag. Kinderen, familieleden, burens, patiënten en medewerkers dansten in de tuin op de beats van een heuse DJ of heupwiegden op het ritme van de djembés. Wat was dat hoopvol genieten, een voorbode van verbinding met de wijk. Inderdaad, de plannen van site Stuivenberg krijgen langzaam aan vorm. Niettegenstaande de vertraging, zijn we hoopvol naar de uitvoering van de ambitieuze plannen.

2023 was ook het jaar van de verhuis van het traject acute zorg naar de site Cadix en de ingebruikname van het gebouw aan de Napelsstraat voor de werking van het dagziekenhuis binnen het traject acute zorg. Het traject acute zorg maakte van de verhuis gebruik om haar werking verder af te stemmen op de hedendaagse wensen binnen de GGZ. Zo wordt er gewerkt met kleinere specifieke patiëntengroepen, milieus genoemd. Wat het dagziekenhuis in de Napelsstraat betreft werd er volop ingezet op de-stigmatisering en laagdrempeligheid. De patiënten volgen therapie buiten de muren van het ziekenhuis, maar op loopafstand van Cadix. De opstart werd gekenmerkt met heel wat aanpassingen en aandachtspunten en we danken de medewerkers uitdrukkelijk voor de flexibiliteit en het vertrouwen. De vrije raadpleging kent een snel stijgende groei van ongeplande zorg. De stijging van aanmeldingen noopten ons tot een interne verhuis naar een meer aangepaste locatie.

Hartelijk dank aan allen voor de flexibiliteit en het vertrouwen. Samen vinden we letterlijk en figuurlijk onze plek wel. Dank je voor de veerkracht gedreven door overgave en passie.

Hugo Pietermans – directie - Algemeen Coördinator

ZNA Volwassenen psychiatrie

Termijnplan 2021 - 2025

- » Consolidatie EPD
- » Verhuis 'Traject acute zorg' naar ZNA Cadix
- » Ontwikkeling masterplan site Stuivenberg
- » Verdere uitbouw van het SaRA netwerk

Beleidsplan 2023

Patiëntgericht

- » Nieuwe keuken en refter (beleving)
- » Inzetten op nabijheid en contact

Kwaliteit

- » Opstellen zorg strategisch plan
- » Ethisch comité

Toegankelijkheid

- » Dagziekenhuis 'traject acute zorg'
- » Netwerkpsychiatrie

Tevreden medewerkers

- » Teamvorming
- » Opleidingsplan (beleidsdoelen en MBT)

Financieel evenwicht

- » Opstellen VIPA dossier voor masterplan
- » Groei naar budgetsturing

Beleidsnamiddag 2023

Op 16 februari 2023 verzamelden alle beleidsploegen in “de Shelter” te Borgerhout. Het was de bedoeling om op deze middag de uitdagingen waar we als organisatie voor stonden of die zich aftekenden in en tussen de trajecten, scherp te stellen. Het werd een boeiende namiddag waar inhoudelijk goed denkwerk is verricht.

De voornaamste uitdagingen: de toename in het aantal ongeplande aanmeldingen en de moeilijkheden om een passende uitstroom te realiseren, werden geanalyseerd.

De input van deze dag gaf aanleiding tot heel wat beleidsinitiatieven. Bij het afronden was het echter vooral de kracht en de dynamiek van al die beleidsmensen die ons met veel vertrouwen naar de toekomst liet uitzien.

Bijdrage van Mario Barremaecker – Directeur Patiëntenzorg

Algemene cijfers

Aanbod ZNA Volwassenenpsychiatrie

Psychiatrisch Ziekenhuis

150 opnameplaatsen

EPSI (Eenheid voor Psychiatrische
Spoed Interventie)

IPZO (Intensieve Psychiatrische Zorgen)
Psychosezorg
Verslavingszorg

Algemeen Ziekenhuis

60 Opnameplaatsen

PAAZ (Psychiatrische Afdeling
van het Algemeen Ziekenhuis)

9 Plaatsen dagbehandeling

87 plaatsen in het dagziekenhuis

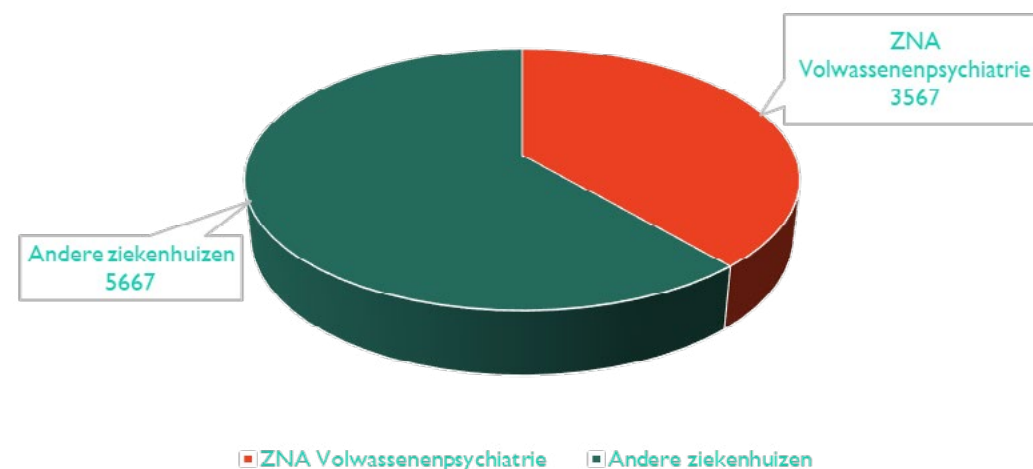
30 verblijfplaatsen in het Psychiatrische Verzorgingstehuis (PVT)

3 Mobiele teams

Mobiel Psychiatrisch Crisisteam Antwerpen
Mobiel Psychiatrisch Team 't Stad
Mobiel Psychiatrisch Team 15 24

Verblijven arrondissement Antwerpen

ZNA Volwassenenpsychiatrie is een stadspanychiatrie

ZNA volwassenenpsychiatrie geeft aan een toegankelijke stadspanychiatrie te zijn die inzet op vermaatschappelijking. Kunnen we deze ambitie ook met data onderbouwen?

Het aantal ongeplande of crisis-aanmeldingen stijgt gestaag. In 2018 hadden we **3681** aanmeldingen. In 2023, 5 jaar later, waren dit er **4331**. Een stijging met 17%. Uit de laatste MPG-cijfers (2021) blijkt ZNA Volwassenenpsychiatrie één derde van alle psychiatrische opnames in het arrondissement Antwerpen voor haar rekening te nemen.

Daarbij komt meer dan 82% van deze patiënten uit de stad Antwerpen of één van haar districten.

Waar dit mogelijk is proberen we mensen ook thuis te behandelen. Onze mobiele teams realiseren gemiddeld tussen de **340** (team waar men per 2 medewerkers bezoeken aflegt) en **750** (waar medewerkers alleen bezoeken doen) huisbezoeken per maand. Daarmee begeleiden ze continu **320 tot 350** mensen.

De mensen die niet ambulant kunnen geholpen worden hebben vaak meerdere of complexere problemen. Dit leidt dan ook tot iets langere opnametermijnen in het ziekenhuis. In 2018 was de gemiddelde opnametermijn **29.8** dagen. In 2023 was deze opgelopen tot **34.5** dagen.

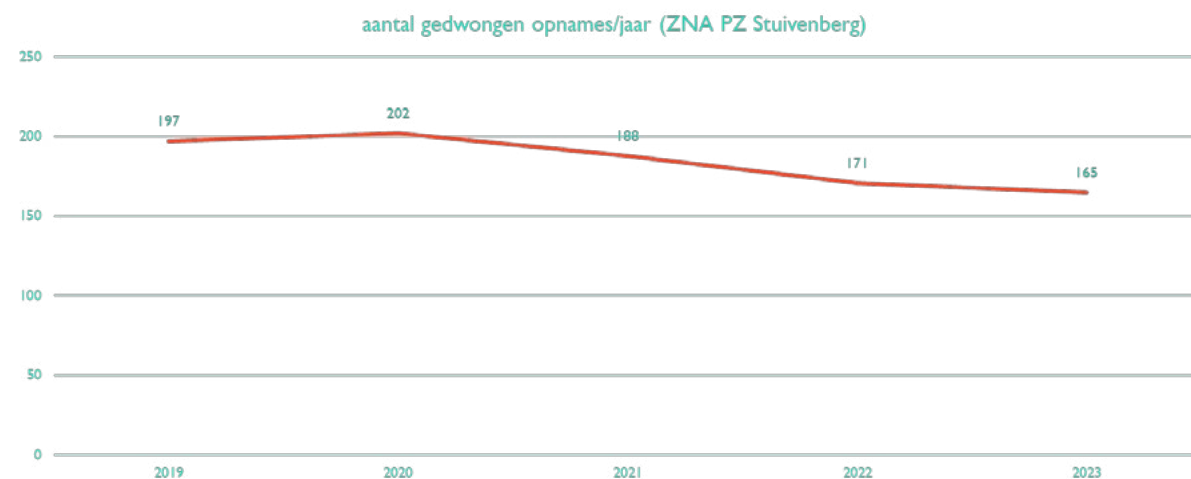
Deze cijfers tonen slechts één zijde van de stadspanychiatrie. Ze zeggen niets rond de woonproblematiek, de multiculturaliteit en de meertaligheid of het relatief hoge middelengebruik.

Toch tonen ze dat de noemer stadspanychiatrie niet ijdel wordt gebruikt en dat er een degelijk netwerk aan zorgvormen wordt uitgebouwd.

We hopen dat al deze inspanningen, van toegankelijke crisiszorg tot stabiliserende dagbehandeling, mee aan de basis liggen van de stabilisering van het aantal gedwongen opnames in het centrum van de stad. Het aantal gedwongen opnames daalt van 197 (2019) naar 165 (2023)

We willen de 292 zorgmedewerkers van ZNA volwassenenpsychiatrie uitdrukkelijk danken om dit model met zo veel zorg en professionaliteit mee op te zetten.

Bijdrage van Mario Barremaecker
– Directeur Patiëntenzorg

Acuut traject

Verhuis naar ZNA Cadix

Het Erasmusziekenhuis, in 1970 nog geopend als hypermodern, werd voor het Acuut Traject in 2023 gesloten als hyperafgeleefd. Ons Erasmus vormde de moederschoot van waaruit het Acuut Traject geboren werd en zich verder ontwikkelde. In het kleine, charmante ziekenhuis, waar veel collega's elkaar kenden, heerste een familiale sfeer. We beleefden er soms vervelende en uitdagende momenten, maar in hoofdzaak toch vooral amusante en memorabele momenten. De groei echter oversteeg de ruimte die het ons kon bieden. Verbouwen was een optie, maar onze megalomane ideeën leidden tot de bouw van een blauwgroene imposante toren.

Na jaren van voorbereidingen was het dan eindelijk zover, verhuizen naar een splinternieuw ziekenhuis! Voor een laatste keer verzamelden we buiten om feestelijk afscheid te nemen met lekkere taart en koffie.

Daarna was het menens. Onder het motto: 'Ochtendstond heeft goud in de mond' stonden we op zaterdagochtend

30 september klaar voor de historische verhuis. Grote verhuiscamions, met een fietsende colonne van enthousiaste werknemers achter zich, verplaatsten zich op een sneltempo richting het Eilandje. Het moet gezegd, een verlaten Erasmus voelde wat onwezenlijk. Als Wes Craven nog een locatie najaagt voor een volgende horrorfilm, moet hij niet verder zoeken. Onderweg naar Park Spoor Noord rees het gigantische nieuwe ziekenhuis al snel op in de verte.

Cadix bleek aanvankelijk niet voorbereid op onze komst. Dit zorgde voor verbroedering aan de ene zijde en verbroekeling aan de andere zijde. Het Mobiel crisisteam en het psychologenteam kregen de kans om dicht naar elkaar toe te groeien in een compacte bureau, met daaraan verbonden een luxueus terras. Een adembenemend zicht op de stad in het Noorden, een benauwend zicht op het operatiekwartier in het Oosten en de geluiden van de buizenpost boven ons, zorgden voor aarzelende saamenhorigheid. De verschillende milieus van de PAAZ konden beginnen aan hun zoektocht in het vinden van elkaar enerzijds en het loslaten van elkaar anderzijds. Een zoektocht die ook EPSI en Spoed niet onbekend is. Een moeilijke uitdaging, die met de kracht van ons Acuut Traject zeker te overwinnen valt. Tijd nu om onze wortels te laten groeien hier in Cadix. We zien elkaar, in den draai, of in ons nieuwe Cadix restaurant Aster.

Bijdrage van Annick Van Den Buijs (psychologe PAAZ) en Stijn Weyts (afdelingshoofd MCTA).

Teambuilding hoofden / adjuncten Cadix

Een nieuwe plek brengt nieuwe collega's met zich mee. Ook voor de leidinggevendenden is dit niet anders. Project Cadix organiseerde daarom een ontmoetingsmoment voor alle afdelingshoofden en -adjuncten in ZNA Cadix.

Met enkele opdrachten werden we op een laagdrempelige manier aan elkaar voorgesteld. Ondertussen begaven we ons al wandelend naar een topadresje, Little Beirut, waar een non-alcoholisch aperitief ons stond op te wachten. SCHOL!

Met enkele heerlijke Libanese hapjes erbij, kwamen we in de zoektocht naar gemeenschappelijke elementen tussen de tafelgenoten, al snel tot enkele leuke verhalen. Het nodigde uit om verder door te vragen naar reisverhalen, lievelingseten, muziekvoorkeuren, ... maar ook om elkaars afdelingen en werk beter te leren kennen. We sloten af met het opschrijven van een compliment voor onze tafelburen.

De gezichten werden op deze manier wat minder anoniem, het spreken makkelijker en het aantal hallo's in de gang nam sindsdien zeker toe. Een fijn initiatief!

Bijdrage van Tineke De Moor – trajectverantwoordelijke AcuuT Traject

Start dagziekenhuis Acute Zorg

Een nieuw jaar, een nieuw begin! Met de opstart van een gloednieuw acuut psychiatrisch dagziekenhuis was dit het motto van ons multidisciplinaire team in het voorjaar van 2023.

Net gestart en niet veel later verhuisden we in oktober van één gezellig lokaal voor onze 10 patiënten in ZNA Sint-Erasmus naar een luxueuze satellietlocatie aan ZNA Cadix, in de Napelsstraat. Hier kregen we meerdere, ruime lokalen en een mooi onthaal ter beschikking. We overwonnen sindsdien wisselende temperaturen, nare geurtjes en logistieke beslommeringen, en ondanks deze uitdagingen, bleken we toch te kunnen aarden in deze oase van rust.

Met ons dagprogramma zetten we in op een therapieaanbod van 3 dagen per week en dit voor een 6-tal weken. Het bieden van contact, verbinding, structuur en crisishantering staat centraal. De patiënten voeren gesprekken, werken samen aan creatieve opdrachten en doen bewegingsoefeningen- en activiteiten.

We kijken erg uit naar 2024 waarin we een tweede, intensiever traject voor het dagziekenhuis zullen opstarten.

Een bijdrage van Laura, Robine en Tine.

Getuigenis patiënte PAAZ

Door met trauma te leven, loop je opnieuw een trauma op. Het traumatiserende van dissociaties, nachtmerries, herbelevingen, angsten en paniekaanvallen, dagen van leegte en dagen vol emoties die je amper onder controle kan houden. Alles en iedereen kan triggeren.

Een gezicht, een geur, een beweging of gewoon een figuur in de verte.

Je ziet het nooit aankomen, in het begin van je heling. Wanneer je nog niet geleerd hebt ze te ontcijferen.

Dat is een deel van wat we leren binnen de werking acute psychiatrie. Omgaan met het negatieve, wat je in de buitenwereld ook nog verder zal ervaren tijdens en na een opname. Ze proberen je een sterk paar schouders te geven om de traumatische herinneringen en andere negatieve gedachten te dragen.

De gesprekken met psychologen en psychiaters zijn vaak heftig en uitdagend, maar meestal ook verhelderend en de moeite waard. We leren terug een stukje te zorgen voor onszelf. Omdat we worstelden met routine en structuur, vergaten we voordien ook onze zelfzorg, zowel mentaal als fysiek. We werken hier aan ons zelfbeeld, zelfliefde of zelfvergeving.

Een zorgvraag stellen of de keuze maken in opname te gaan op de PAAZ-afdeling is geen makkelijke keuze. Er bestaat nog veel taboe rond is, maar weet dat het een levensveranderende impact kan hebben. Alles is hier mogelijk, zelfs opnieuw die vleugels uitslaan en leren vliegen.

Getuigenis van Eve Heydt – patiënte PAAZ afdeling

Outreaching zorg

Mobiel Psychiatrisch Team 15 24

Mijn traject

Ik heb het al jaren moeilijk met mijn angst, die precies altijd maar erger en erger werd, tot het punt dat ik niet meer kon functioneren. School lukte niet, ik kon mijn vrienden niet meer zien, ik durfde zelfs de deur niet meer uit. Alles viel stilletjes aan weg en mijn leven werd alleen maar bepaald door de angst. Op mijn diepste punt, ongeveer een jaar geleden, ben ik terechtgekomen bij het Mobiel Psychiatrisch Team 15 24. Nu ik daarop terugkijk, ben ik heel dankbaar dat ik hier ben. Met het advies van mijn begeleider heb ik niet alleen vooruitgang gemaakt op gebied van mijn angst, maar ook op alle soort andere vlakken waarbij het moeilijk ging. Zij hebben mij doorheen mijn traject de steun en hulp gegeven die ik nodig had, waardoor ik heb geleerd hoe ik kan omgaan met mijn angst, en hoe ik terug mijn eigen leven in handen kan nemen. Het verbaast me soms nog steeds hoe veel er is veranderd op zo een korte tijd, maar ik ben er vooral heel blij mee. Hoewel het niet altijd even makkelijk was, ben ik toch trots op wat ik hier allemaal heb kunnen doen. Ik sta nu aan het einde van mijn traject, en mijn ervaring met het Mobiel Team heeft mij veel positieve inzichten gegeven. Mijn dankbaarheid gaat uit naar het team en mijn begeleider, die zo veel hebben gedaan voor mij. Ik wens hun een prettig nieuwjaar, en met optimisme kijk ik nu naar de toekomst en ben ik vastbesloten om verder te groeien.

Getuigenis van Harvey, 20 jaar.

Mobiel Psychiatrisch Team 't Stad

Er is weer een jaar voorbij gevlogen!
Dat wil zeggen dat het MPT weer een jaar vol fietsavonturen, dankbare momenten en leerrijke verhalen heeft mogen meemaken. We hebben o.a. kennisgemaakt met het mobiel team van Gent, we zaten aan tafel met de diensten gezinszorg en ZNA is weer enkele fantastische medewerkers rijker, want Elke, Veerle, Lauren, Martine en Manon zijn onze nieuwe collega's geworden. Binnen MPT blijft alles rollen. De huisbezoeken gaan verder, de caseload groeit en we hopen nog steeds het juiste publiek te ondersteunen binnen de stad!

Momenteel zitten we kalendergewijs midden in de winter, maar als we naar buiten kijken zien we maar één ding: regen, regen en nog eens regen! We zouden liegen als we hier blij van worden...Maar M.S., één van onze cliënten, liet ons even stilstaan bij de mooie aspecten ervan. Graag delen we dit gedichtje met jullie:

De rivieren
Overall in de wereld stromen er rivieren.
Water moet toch ergens naartoe denk ik bij mezelf.
God ik kan een rivier enkel constateren.
Een rivier of waterloop hoor ik enkel sneller stromen als het regent.
Net zoals dat ik het water aan de drempels zie stromen in verstedelijkt gebied.
Het water komt in de rioleringen terecht.
Ik hoor water door de dakgoten stromen, dat op de voetpad naar beneden kleddert.
Auto's rijden trager in bochten.
De waterstand in de rivier staat hoger.
Rivieren die uitmonden op verschillende hoogtes.
Ik denk aan watervallen.
Ik denk aan mijn kraan.
En ik denk aan afvoerbuizen.
Ik denk en herinner mij de smaak van zoet en zout water.
Rivieren monden uit in de zee.
Zoet ontmoet zout water.
De zon dat reflecteert op het water van het rivier.
De schoonheid hiervan is fascinerend mooi.

Met deze mooie woorden start MPT 't Stad het nieuwe jaar! 2024, nat of niet, let's go!

Bijdrage van Jessie Liekens – medewerker MPT 't Stad.

Mijn verhaal

Wat een plezier maakten we binnen een gemeenschappelijke vriendenkring, wat een goede band koesterden we als broer en zus. Heerlijke humor en muzikaal talent en daarnaast ook een professionele band in een computerbedrijf. Zo trots op mijn talentvolle broer. Maar plots, rond zijn 28 jaar, vindt er een psychose bij hem plaats...

Wat een plotse ommekeer, een begin van veel ellende. Veel onduidelijkheid, veel vragen, veel emoties, ... zowel bij mijn broer zelf als bij ons. Mama en papa zo droef, maar tegelijkertijd erg krachtig zoekend naar oplossingen, naar hulp, naar oorzaken... Een ellenlange zoektocht naar ondersteuning begon. De juiste medicatie en voldoende steun van een psychiater in combinatie met veel familieliefde brachten rust, toch meestal... Moeilijke momenten waarin we weinig grip op hem hadden, waren er echter ook. Soms een lichtpuntje van hoop..."Hij is weer (helemaal) de oude", pfff toch niet...zelfs een opname is weer nodig. Wat een andere wereld, op bezoek gaan in de psychiatrie. Bijzonder en indrukwekkend, moeilijk te verwoorden en te delen met vrienden. Uit schaamte? Psychisch ziek zijn nog steeds in de taboesfeer? Nochtans als ik de kracht heb om het te delen hoor ik vaak "o mijn zus/nonkel/oma kampt hier ook mee".

Gelukkig volgden er nog vele jaren waarin er terug meer evenwicht voelbaar was. Toch bleef een relatie aangaan en gaan werken niet evident. De steun vanuit het thuisnest bleef onvoorwaardelijk. Ook enkele dierbare vrienden bleven hem omarmen, toch vele jaren lang. Het leven met een psychische labiliteit is geen evidentie, ook voor vriendschappen niet.

We zijn nu 20 jaar later en nog steeds blijft onze zoektocht duren. Gelukkig is er de medische hulp en financiële ondersteuning in België en staan we er al jarenlang niet alleen voor. Wat me opviel is dat het niet altijd evident is, om als familie het echte contact te krijgen met de desbetreffende hulpverleners. Veel verloopt via de patiënt zelf, zeker op mijn broer zijn leeftijd. Anderzijds kunnen ze meestal niet alles alleen aan, alles alleen regelen en is professionele hulp in combinatie met steun/samenwerking van de familie een noodzaak.

Ik heb ook de indruk dat mijn broer zich vaak beter voordoet dan hij werkelijk vanbinnen is, bv. ook op consultatie bij de psychiater of binnen een leefgroep in de psychiatrie. Echter een bezoekje aan zijn huis spreekt boekdelen! Wat een chaos, een weerspiegeling van zijn innerlijke onrust.

Ik weet niet van wie het initiatief kwam, maar tijdens het laatste jaar kwam het Mobiel Team van Antwerpen bij hem langs. Ze brachten frequent een bezoek aan huis, zo ontmoetten ze mijn broer rechtstreeks in zijn leefwereld... wat een enorme meerwaarde volgens mij. Hun warmte en bekwaamheid in combinatie met dat van het team uit Bethanië Zoersel, zorgden mee voor een kentering in mijn broer zijn leven. De stap naar een andere woonvorm is eindelijk gezet. De samenwerking tussen familie en de psychiatrie levert eindelijk vruchten op. Wat een voelbaar rustpunt bij mijn broer, maar vooral ook zo voelbaar bij onze mama.

Getuigenis van Sara.

IPZO
(Intensieve psychiatrische zorg)
en Psychosezorg

**Stage op de
afdeling IPZO**

Een hart onder de riem voor het volledige IPZO-team. Zij ontvingen dit mooie kaartje van een stagiaire verpleegkunde:

Beste Team IPZO,

Er is een tijd van komen en een tijd van gaan, vandaag is het een dag dat ik twee verdiepen lager ga. Ik wil jullie uit de grond van mijn hart bedanken voor deze fijne periode.

Voor ik aan deze stage begon, stond IPZO nog voor: intensieve psychiatrische zorg. Maar ik ga dit voor eeuwig veranderen naar

Inspirerend

Positief

Zorgzaam

Oprecht

Dit kaartje is te kort voor het lof dat ik kan neerschrijven over mijn ervaring binnen dit team.
Ik vergeet jullie niet!

Werkpleklerin op de afdeling open Psychosezorg

Werkpleklerin speelt een cruciale rol in het verwerven van praktische ervaring en het ontwikkelen van professionele vaardigheden. Als studenten beschouwden we dit als een waardevolle en lonende ervaring die ons in staat stelde om onze theoretische kennis in de praktijk toe te passen. We leerden niet alleen over de specifieke aandoeningen en behandelmethoden, maar ook over het belang van empathie, communicatie en het opbouwen van vertrouwen met patiënten.

Maar natuurlijk waren er ook uitdagingen aan verbonden. We werden blootgesteld aan situaties waarin we geconfronteerd werden met de complexiteit en intensiteit van psychische aandoeningen. Het omgaan met uitdagende situaties vereist een zorgvuldige afweging van onze eigen emotionele grenzen en het vermogen om effectief te communiceren en te handelen in crisissituaties.

Werkpleklerin bood ons de mogelijkheid voor een persoonlijke groei. We ontwikkelden zelfvertrouwen, veerkracht maar ook het werken in een (h)echt team.

Getuigenis van de studenten Werkpleklerin van Thomas More Lier – Kaat, Pieter, Robbe, Fatma, Lisa, Kaat en Daan.

De Stoelen

Ons traject

De Stoelen hebben een unieke positie om mensen een stabiliserende omgeving en bezigheid te bieden in combinatie met een intense verbinding met het milieu waar de patiënt verblijft.

Waar de nadruk in het verleden meer lag op resocialisatie, werken we sinds de intensifiëring in de Psychosezorg ook meer opnamevermijdend, -verkortend of -motiverend in De Stoelen. Dit zorgt ervoor dat onze populatie momenteel acuter is dan voorheen.

De veranderde populatie brengt enkele nieuwe uitdagingen met zich mee. We proberen om op alle vlakken zorg op maat te bieden, in de vorm van een aangepast therapieprogramma en individuele begeleiding die inspeelt op de noden van de persoon in kwestie.

Bijdrage van Liesje Mathyssen – psychologe psychosezorg.

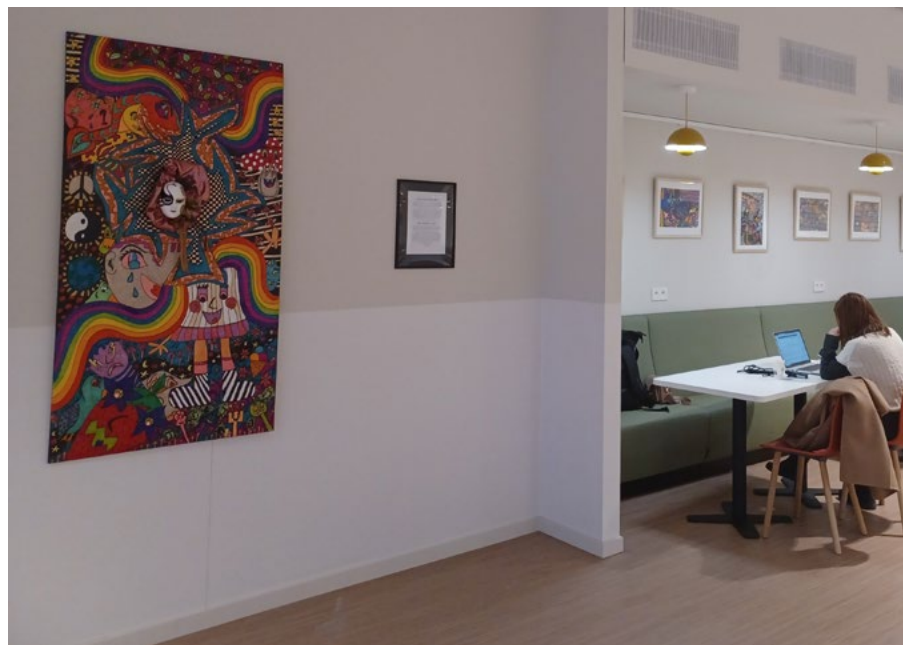
Enkele getuigenissen

“Een plaats om letterlijk en figuurlijk even neer te zitten en tot rust te komen na een periode van uitzichtloosheid en turbulentie. IPZO is een gesloten afdeling, psychosezorg is open, de sfeer in de Stoelen is te omschrijven als herstellend en helend, na een zware periode in mijn leven waarin ik veel geslotenheid en controle van buitenaf mocht verwachten. Terwijl anderen op de opname-afdeling meer op zichzelf zijn, heb je in de Stoelen de mogelijkheid om mensen nauwer te leren kennen en een praatje te slaan in de dagzaal. Het hebben van dit soort sociale contacten werkt opnieuw helend en dit zet zich ook door in de therapieën. Sociale vaardigheden worden hier aangescherpt en dat biedt perspectief. Het leven overweldigt mij, dat is zeker, de Stoelen biedt een houvast, dat is zeker. Ik hoop dat ik van hieruit mag groeien naar meer en nieuwe perspectieven op het gebied van sociale rollen die ik terug zal opnemen in mijn leven”.

Getuigenis van An

“Geduld! Dat hebben de begeleiders van de Stoelen echt wel gehad met mij dit jaar. Maar ze zijn me altijd blijven motiveren om stappen te ondernemen en dat heeft ervoor gezorgd dat ik nu toch wel geloof in mezelf en dus bijna kan beginnen met vrijwilligerswerk. Daarom kan ik binnenkort dan ook afronden met de Stoelen en dat is voor mij heel duidelijk een juiste gang van zaken, want het was niet al te haastig aangepakt.”

Getuigenis van Sofie

Verslavingszorg

De verborgen ziel

Ik denk dat we allemaal wel eens de angst voor geen waardering voelen. We willen zo graag gerespecteerd worden, we hunkeren naar acceptatie

van anderen en vooral willen we geliefd worden. Omdat we ons laten meeslepen door vooroordelen, beelden en aannames verbergen we onszelf achter een masker.

We doen alsof wat we zijn en we zijn wat we doen alsof.

Stel je voor dat je masker voorgoed de vuilbak in kan, dat je angst verdwijnt om je ware zelf te kunnen tonen... is dat niet ieder zijn droom? Uit mijn eigen ervaring kan ik vertellen dat de reis naar je ware ik ongelooflijk spannend is, heel erg intens alsof je in een rollercoaster zit van emoties. Garantie op succes is verzekerd! Je wordt nieuwsgieriger, gelukkiger, optimistischer, je zelfvertrouwen vergroot en het mooiste van al is dat je oprecht van jezelf begint te houden. Ik geloof dat het in elke persoon zit die kracht, ontdek jezelf en laat het zien met je eigen magie...

Ieder van ons is de moeite waard!

Tekst van Morgana Colassin – patiënte van de afdeling Verslavingszorg. Morgana is ook creatief bezig en maakt mooie kunstwerken. Deze zijn momenteel te bewonderen in de exporuimte van het nieuwe restaurant van het Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg. We hadden eveneens de eer om een kunstwerk geschonken te krijgen van Morgana en ook dit werk heeft een mooi plekje gekregen in ons restaurant. Dankjewel Morgana!

Therapeutengroep PZ Stuivenberg

2023 was een bewogen jaar voor de therapeuten van PZ Stuivenberg. Je kan dit letterlijk én figuurlijk nemen! De REVA-therapeuten verhuisden naar Z-1 om samen met de psychomotorisch therapeuten een bureau te delen. De crea-therapeuten blijven echter nog gebruik maken van de enige blok van het Algemeen Ziekenhuis Stuivenberg die niet mee verhuisde naar het nieuwe Cadix gebouw.

Daarnaast waren er ook veel nieuwe collega's : welkom Clara, Elke en Quinten! En er was ook de toevoeging van een nieuw medium: de dramatherapie. Ook de werkweek is meer in beweging, aangezien de therapeuten van psychosezorg nu ook in het weekend een aanbod voorzien aan de meest acute patiënten binnen de HIC-werking van IPZO.

Langdurige zorg

Dagziekenhuis Via Via

Een kleine tien jaar geleden smolten de twee dagziekenhuisafdelingen Foyer en Keerpunt samen. Twee afdelingen met een

duidelijke doch verschillende visie en werking kozen om af te stappen van de groepswerkingen en voor een individueel patiënten traject op maat te gaan, passende binnen de Herstelvisie. De Hegeliaanse dialectiek indachtig volgt er na een these en antithese steeds een synthese. Met Via Via willen we the best of both worlds combineren: terug meer groepsgericht werken én een traject op maat aanhouden.

De 5 groepen of 'Via's' zijn gebaseerd op de doelstellingen van waaruit de mensen starten in het dagziekenhuis: Via Oriëntatie, Via Werk, Via Stabiliteit, Via Actief! en Via Verbaal.

Onze missie in een notendop

Het dagziekenhuis van ZNA Volwassenenpsychiatrie Stuivenberg beoogt het bieden van kwalitatieve zorg aan patiënten met een ernstige (vaak langdurige) psychiatrische aandoening (EPA). We combineren de focus op 'zorg-op-maat' met het organiseren van groepsmomenten om zo aan te sluiten bij de doelen van de patiënt en zijn systeem als ook de verbinding te faciliteren tussen de patiënten/lotgenoten die met een gelijkaardig doel naar het dagziekenhuis komen.

Een bijdrage van Lynn Charrin, orthopedagoog dagziekenhuis Via Via.

Veerkrachtraining: een fijne aanvulling bij het bestaande behandel aanbod in psychiatrie.

Sinds 2023 maakt ZNA Volwassenenpsychiatrie kennis met veerkrachtraining, gegeven door ED (ervaringsdrager) Herlinde Wynants en klinisch psycholoog Karin Magits. Dit kan dankzij het initiatief “Samenspel” mét sponsoring door de Koning Boudewijn Stichting.

Veerkrachtraining wordt momenteel aangeboden als groepsactiviteit in de dagbehandeling Via Via. Daarnaast werd in december 2023 gestart met een tiendelige reeks train-de-trainer, een opleiding voor zorgverstrekkers van ZNA Volwassenenpsychiatrie. In 2024 zullen zij zelf op hun werkplek veerkrachtraining kunnen aanbieden.

Veerkrachtraining is een communicatieve, socialiserende kunstvorm, gebaseerd op technieken van podiumkunstenaars en krijgskunstenaars. Vernieuwende inzichten in de menselijke anatomie en fysiologie vormen de ondersteunende kennisstructuur. Aan de hand van een “script” leidt een veerkrachtfacilitator een reeks sessies veerkrachtraining. De positieve groepsdynamieken, die in de loop van de tijd ontstaan, helpen om ‘HERSTEL’bevestigende waarden zoals zelfontplooiing en improvisatie te ontwikkelen.

Mensen leren spelend op elkaar in te spelen, waardoor ze gezonder gaan functioneren. De verworven communicatieve en socialiserende vaardigheden vormen de spil en dragen bij tot het ‘HERSTEL’ van authenticiteit.

Dit initiatief is de vrucht van samenwerking in de HERSTELdenktank. Onder andere Pieter Goedemé, Karin Magits, ervaringsdeskundigen en veerkrachtfacilitator Herlinde Wynants bedachten ‘Samenspel’. Herlinde staat, als arts en persoon met een psychosegevoeligheid, aan de wieg van veerkrachtraining. Bijdrage van Herlinde Wynants, ervaringsdeskundige en Karin Magits, psychologe dagziekenhuis Via Via.

Psychiatrisch Verzorgingstehuis Antwerpen

Op een dag vind je de job van je leven

Wat een avontuur is het afgelopen jaar geweest, sinds ik begon te werken bij het PVT. Het was een ware uitdaging,

vooral omdat ik helemaal opnieuw begon zonder eerdere ervaring in de psychiatrie, maar mijn interesse in het vakgebied heeft mij tot op heden altijd gedreven.

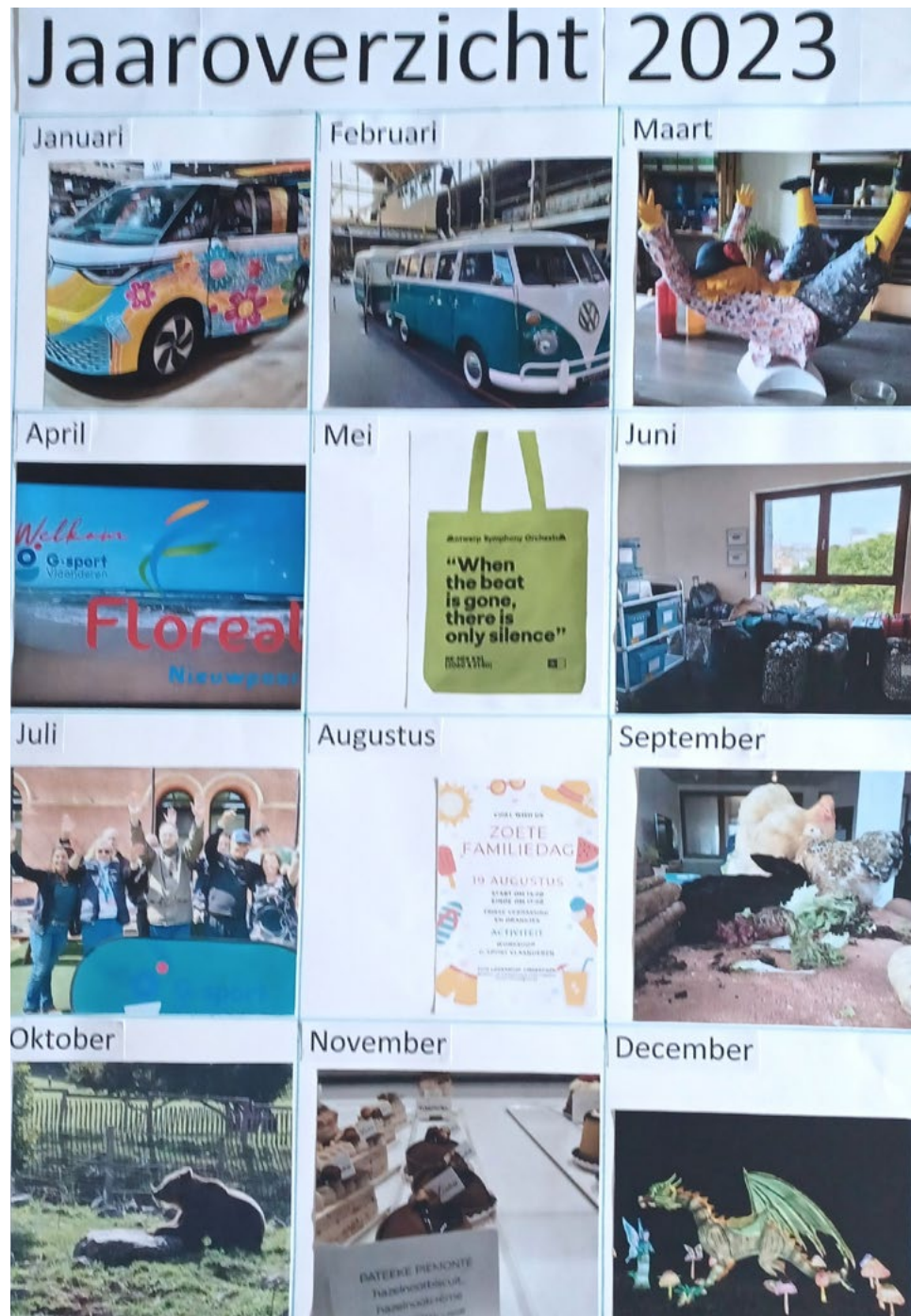
Gelukkig ben ik beland in een team dat niet alleen sterk is, maar ook enorm ondersteunend. Mijn afdelingshoofd is fantastisch en het hele team heeft een geweldige dynamiek. Zij bieden een solide basis voor collegiale steun, vooral wanneer de zaken wat moeilijker zijn. Ik weet dat ik altijd bij hen terecht kan voor advies en hulp als ik even geen directe oplossing zie.

Werken op het PVT is verrijkend. Het was werkelijk de beste beslissing die ik in mijn carrière heb genomen.

Het afgelopen jaar heeft me niet alleen uitgedaagd, maar ook de kans geboden om te groeien en een waardevolle bijdrage te leveren aan de zorg voor anderen. Het is een omgeving die vaak uitdagend is maar tegelijkertijd uiterst bevredigend. Het geeft me voldoening om te weten dat ik een rol speel in het welzijn van de bewoners en dat ik deel uitmaak van een team dat klaarstaat om elkaar te ondersteunen, zelfs in de meest lastige momenten. Ik kijk uit naar nog meer jaren van groei, leren en waardevolle ervaringen in deze bijzondere werkomgeving.

Bijdrage van Georgette Van Keer – zorgkundige PVT Antwerpen

Ons jaar in een notendop.

- Januari: Bezoek aan het Autosalon in Brussel.
- Februari: Naar aanleiding van het bezoek aan het autosalon hebben we aansluitend Autoworld in Brussel bezocht.
- Maart: "Het mannetje van Mechelen" deelname aan kunstproeven georganiseerd door Sjarabang.
- April: Deelname van Komermaar8er aan de sportelweek in Nieuwpoort georganiseerd door G-sport Vlaanderen.
- Mei: Deelname van de Hoge Beukennotjes aan Re-Mix XXL, het jaarlijks community-project van het Antwerp Symphony Orchestra.
- Juni: Gepakt en gezakt om een weekje vakantie door te brengen in Nieuwpoort.
- Juli: Deelname van Komermaar8ter aan tornooi georganiseerd door G-sport Vlaanderen.
- Augustus: Altijd fijn om je familie te ontmoeten en samen deel te nemen aan de camionette cup.
- September: Bezoek van de aaidieren van Stal Deyaert.
- Oktober: Bezoek aan de grotten van Han tijdens ons verblijf in de Ardennen.
- November: Samen een koffietje gaan drinken en een taartje eten.
- December: Het lichtfestival in Planckendaal met als thema vurige draken en mystieke eenhoorns.

Projecten

Nieuwe PZ restaurant

In 2023 werden zowel de keuken als het restaurant van PZ Stuivenberg volledig gerenoveerd. Patiënten eten nu samen met medewerkers in een fraai en sfeervol restaurant. We betrekken patiënten ook bij de opmaak en de keuze van het menu,

met aandacht voor diversiteit en culturele verschillen. De open keuken staat symbool voor de verbinding tussen het keukenpersoneel, de medewerkers en de patiënten. We kregen alvast heel wat enthousiaste en lovende complimenten van onze patiënten:

- “Meer keuze geeft meer energie in het hoofd”
- “Een enorme verbetering, met luxe, moderniteit en veel lekkerder eten.”
- “Leuk om samen met de medewerkers te eten”
- “Warme en gezellige inrichting”

De open ruimte leent zich ook voor het tonen van kunstwerken van patiënten of medewerkers. In 2023 gingen we bijvoorbeeld van start met een boeiende tentoonstelling van ex-patiënt Ken Van Peteghem. Hij illustreert aan de hand van 10 kleurrijke tekeningen zijn verblijf in PZ Stuivenberg tijdens een psychotische episode van zijn leven. De voor- en achterpagina van dit jaarverslag zijn van Ken's hand en naast tekenen, heeft Ken ook verschillende boeken geschreven en creëert hij online video's.

Voor meer info: www.youtube.com/@kenvanpeteghem

SAMENspel

Verhalen, theater, dans, muziek & gezelligheid

Open kunstproject
Welkom iedere dinsdag van 15-16u
in dramalokaal L0 (crea)

Bij vragen: contacteer Esther 03/217 70 34

Samenspel

In de zomer van 2023 ging het kunstproject SAMENspel van start. Aanvankelijk werd er theater gespeeld en met muziek & dans geëxperimenteerd in een gemixte groep van collega's en patiënten van ViaVia, het psychiatrisch ziekenhuis, de PVT, mobiele teams en dagcentrum De Rui. Tijdens de nieuwjaarsreceptie '24 van PZ Stuivenberg was er al een eerste klein toonmoment.

Dankzij financiële ondersteuning van de Koning Boudewijnstichting konden twee professionele kunstenaars vanaf oktober de inhoudelijke leiding overnemen en het project naar een hoger kunstniveau tillen. Lien De Graeve en Thomas Verstraeten ontdekten namelijk dat in het dagelijkse van iedere mens poëzie zit. Ze willen dat verbinden aan de plekken waarin we ons bewegen en de onderlinge overeenkomsten en verschillen in onze dagelijkse routines verweven tot een beeldende en theatrale voorstelling. In 2024 zal er hier dus naartoe aan worden verder gewerkt.

Deelnemers aan SAMENspel vertellen dat ze even "niet-patiënt" kunnen zijn, genieten van het spelen en samen werken aan een gezamenlijk doel. Ook voor collega's die het spannend vinden, ontdekken dat er plezier zit in het samen tot kunstige ontmoeting komen. Het geeft verbinding en identiteit, plezier en productiviteit. Ook wie liever niet acteert is welkom want dit project heeft ook beeldende kunstenaars, schrijvers, fotografen en kostuummakers nodig. Ook mensen die gewoon eens een kijkje willen komen nemen, zijn welkom.

Bijdrage van Esther De Clercq, dramatherapeute Verslavingszorg

Onthaaldag nieuwe medewerkers

Op welke afdeling ben jij beginnen werken en waarom daar? Fiets even mee doorheen onze diverse organisatie. Blikken op het verleden, getrapte zorg, artikel 107, missie en visie van het PZ, de organisatie van het aanbod, kwaliteitsdenken, herstelvisie, literatuur... Jezelf oriënteren binnen het GGZ landschap en onze organisatie is niet altijd even gemakkelijk. Met de inscholingsdag trachten we je daar mee op voor te bereiden. Zo kom je op alle afdelingen en word je op elke plek gegidst door een ervaringswerker of vaste medewerker en maak je informeel kennis met heel wat collega's en hun werking. De dag wordt afgesloten met een drankje bij het onthaalcafé van Beschut Wonen Antwerpen. Kortom een dag die in het teken staat van het boeien en verbinden van nieuwe collega's met elkaar en volwassenenpsychiatrie.

Bijdrage van Pieter Goedemé, bedrijfsleider Langdurige Zorg.

Activiteiten

Kleurrijk Stuivenberg

Kleurrijk Stuivenberg behelst een samenwerking tussen de cliënten van dagziekenhuis Via Via PZ Stuivenberg, Atelier Scheldeman, Pigmento VZW en het ErfgoedLab van de Stad Antwerpen.

Kunstenaar en sociaal werker, Hans Jackmaert, werkte samen met het Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg rond het erfgoed van kleuren. Tijdens een reeks ontmoetingsmomenten met de patiënten gingen ze samen op zoek naar kleurrijk erfgoed: plantaardige kleurstoffen en hun gebruik in geneeskunde, kleuren in de keuken, kledij, interieur en omgeving.

Uit deze ontmoetingsmomenten is de Expo “Kleurrijk – Mens in Wording” ontstaan. Een rondreizende kunstinstallatie over kleur in ons leven en over hoe we als mens steeds groeien.

De kunstwerken konden in 2023 tijdens verschillende periodes op verschillende plaatsen bezocht worden.

Link naar mooi artikel hierover:

<https://psyche.be/actueel/nieuwsberichten/detail/kleurrijk-stuivenberg>

Nieuwe Antwerpse Sprookjes

In samenwerking met de stad Antwerpen konden we in mei genieten van de sprookjesvertelling 'Nieuwe Antwerpse Sprookjes'. Schrijver, dichter en performer Andy Fierens schreef 20 boeiende sprookjes, elk gelinkt aan een bijzondere plek, beeld of gebouw in 't Stad.

Nadat Radio Minerva ze als hoorspel uitzond, gingen deze sprookjes op tournee.

Andy Fierens was de verteller en Thomas De Prins zorgde voor sfeervolle muziek.

Link naar een mooi artikel hierover:

<https://cultuur-stad-antwerpen.prezly.com/nieuwe-antwerpse-sprookjes>

KUBB-toernooi

Naar jaarlijkse gewoonte organiseerden de therapeuten van PZ Stuivenberg opnieuw het welbepaalde KUBB-toernooi. Na een afgelaste editie in 2022 omwille van regen, waren de weergoden ons dit jaar wél goed gezind. Op de eerste tropische dag van augustus werd de binnentuin van het PZ omgetoverd tot een waar KUBB-paradijs met zomerse muziek, verkoelende ijsjes en verse koekjes van de bakkerij van het dagziekenhuis.

Zestien ploegen streden om de wisselbeker en vooral de eer om “KUBB-kampioen 2023” genoemd te mogen worden. Na een lange maar sportieve krachtmeting met de titelverdedigers uit 2021, De Gouden Draak, mochten de Sons of Anarchy de wisselbeker van onze directeur Hugo Pietermans in ontvangst nemen. Hugo zorgde namelijk voor een vertegenwoordiging vanuit vzw NiDIGO, de officiële sponsor van het toernooi.

De teams bestonden uit een fijne mix van patiënten en personeel wat de beoogde doelstelling van gezamenlijke sportiviteit en verbinding vervulde. Ook de PVT werd talrijk vertegenwoordigd door een delegatie bewoners begeleid door Karlien.

Bedankt aan alle deelnemers vanuit de verschillende trajecten! De therapeutengroep kijkt alvast uit naar een massale opkomst voor het KUBB-toernooi 2024, of noemt het dan de KUBB-Cup?

Bijdrage van het therapeutenteam - Simonne, Gerda, Carolien, Serge, Lauren, Ine, Yani, Gerda, Lieve, Jeffrey, Chris, Emma, Freya, Quinten en Esther.

Een geslaagde familiespeeldag in de ZNA Volwassenenpsychiatrie.

In het kader van de tiendaagse van de geestelijke gezondheid, organiseerde de KOPP-contextwerkgroep (KOPP= Kinderen van Ouders met Psychische Problemen) op 7 oktober een verbindende KOPP-familie-buurtdag in PZ Stuivenberg. Medewerkers, patiënten en hun familie werden uitgenodigd. Er werd geflyerd in de buurtwinkels en in de scholen in de wijk. Er werd breed gecommuniceerd via sociale media.

Ongeveer 300 bezoekers kwamen langs om een kijkje te nemen in onze mooie binnentuin. De kinderen hadden dolle pret met springkasteel, stoepkrijt, spellen en bellen. De volwassenen konden hun licht opsteken bij de infostandjes van Huis van het Kind, VAGGA kinderteam, SIMILES/KOPP, OVERKOPhuis en Safespace, ZNA-KOPPwerkgroep.

Iedereen kon ook een kijkje nemen in het nieuwe restaurant, want daar vond de toneelvoorstelling STRUIS van toneelgroep Roest plaats. Het was er volle bak en lekker warm.

Iedereen kon lekker smullen van ijsjes en vers gemaakte pannenkoeken, wafels en cake. Drinkjes gingen vlot over de toog. Er was doorlopend supertoffe animatie door DJ Ive Peeters. Op het programma stonden ook verschillende doe-activiteiten zoals een workshop djembé en ropeskipping. Ook de tentoongestelde kunstwerken en het atelier spinnen en indigoverven trokken veel aandacht. Verder werd er geschminkt dat het een lieve lust was. Er werd gezongen en uitbundig gedanst. De dag werd afgesloten met een djembéconcertje en een optreden door de muziekgroep van De Rui.

Het werd een zonnige, gezellige en verbindende bijeenkomst. Veel kinderen van patiënten, medewerkers en buurtbewoners kwamen een kijkje nemen. Een leuke mix van fijne mensen van verschillende kleur en stand, die samen kwamen genieten. Heel veel dank aan alle enthousiaste helpende handen, van de KOPP-werkgroep en het Via Via-team tot directie, van het keukenteam tot de technische dienst. Zonder jullie was dit feestje niet mogelijk geweest!

Bijdrage van Karin Magits, psychologe dagziekenhuis Via Via.

Slotwoord

We slaan de bladzijde van 2023 definitief om. Heel wat projecten zijn opgestart. We kijken hoopvol naar 2024 en willen er een jaar van rust en consolidatie van maken. Laten we het stof wat laten zakken en ons richten op onze basisopdrachten. Laten we meer dan ooit oog hebben voor

de patiënten en voor elkaar. Laten we elkaar energie geven door wat complimenten te geven. Laten we trots zijn op wat we doen en dat ook meermaals uitspreken. De start van ZAS en de unieke positie van de werking rond geestelijke gezondheidszorg binnen dit groter verhaal moet ons hoop en moed geven om te streven naar de beste zorg voor patiënten. We zullen dit samen doen met alle partners binnen en buiten de ZAS organisatie. We zullen dit doen met een open blik en een begrijpend oor. Tenslotte spreken we graag de hoop uit dat het geopolitieke landschap in 2024 ten goede zal keren. Ieder van ons kan zijn bescheiden steentje bijdragen.

Hugo Pietermans – directie - Algemeen Coördinator

ZAS Volwassenen psychiatrie

Zorgstrategisch plan – zorgnoden van morgen

Reconversieplan
Zorghostel
Masterplan en locatie PVT en Mobiele Teams

Fusieproject – meerwaarde van de integratie

Beleidscomité GGZ
Verzelfstandiging met 'dedicated medewerkers'

Optimale patiëntenbeleving – excellente geïntegreerde zorg

Somatische Zorg binnen GGZ
Woonanker
Projectoproep mentale klachten door illegale middelen
Psychiatrische Ondersteuning op Spoed

Ontwikkeling artsen en medewerkers – dynamische en ondernemende omgeving

Werkregime
Stage van klinisch psychologen
Onthaal
Bindende kracht tussen medewerkers
Stage en inscholing

Lange termijn financieel plan

Goede huisvader
Groei

In memoriam Ilse Voets

27/03/1964 – 10/07/2023

Ilse leverde een erg moedige, maar oneerlijke strijd. Ondanks tegenspoed bleef ze hoopvol en vasthouden aan het leven, met veel liefde voor haar kinderen, familie, vrienden en collega's.

Sinds 1992 is zij een toegewijde klinisch- en beleidspsychologe van het traject psychosezorg. Zij bouwde belangrijk mee aan de sterke en kwalitatieve psychosezorg die we vandaag kennen in onze organisatie. Zij betekende jarenlang een houvast en toeverlaat voor vele patiënten en hun families. Zij was mentor en aanspreekpunt voor vele collega's van alle disciplines. Daarnaast was ze ook een gewaardeerd en enthousiast reisleader voor JOKER reizen, samen met haar echtgenoot zaliger.

Ilse was een trouwe, zorgzame en prettige collega en haar toegewijde enthousiasme op de werkvloer zal erg gemist worden.

